

Finlands Synskadade

FÖRBUNDET FINLANDS SVENSKA SYNSKADADES ORGANISATIONSTIDNING

3/17

4 Grå starr opereras
bort på 20 minuter

10 Info om hiv når inte
blinda zambier

18 "Språk är en rikedom
– inte en belastning"

Innehåll

Nr 3, mars-april 2017

LEDAREN

3 Även synskadade har rätt till god litteratur

ARTIKLAR

4 Grå starr – vår vanligaste ögonsjukdom

7 Hur skapas en bra syntolkning?

8 ”Video är den nya boken”

10 Blinda glöms bort i Zambia

14 Anders Nyberg ser styrelsearbetet som ett spel

18 ”Språk är en rikedom – inte en belastning”

PROFILEN

20 Mikko Vento ser bättre genom kamerans lins

AKTUELLT

26 Aktuellt

AKTUELLT I DISTRIKTEN

30 Aktuellt i distrikten

Finlands Synskadade

Finlands Synskadade är organisations-tidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 106. Nummer 4/2017 utkommer 28.4, deadline 10.4.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Parisgränden 2 A 1, 00560 Helsingfors. Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Sören Jonsson
Tfn 044 712 3017
e-post: soren.jonsson@fss.fi

Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar:
FSS kansli, tfn 09-6962 300
e-post: kansliet@fss.fi

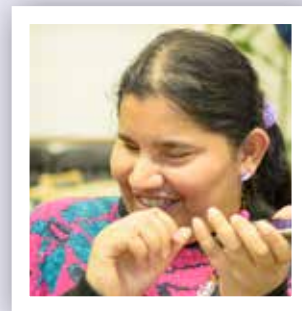
Pärbild: Fotografen Mikko Vento har ett motto i livet: ”Det värsta är inte att misslyckas. Det värsta är om du inte på allvar försökte.”

Foto: Sören Jonsson

ISSN 0789-5739
Forsberg, Jakobstad 2017

Även synskadade har rätt till god litteratur

På FSS styrelsemöte i januari hade vi besök av Sari Loijas från Synskadades Förbund (SCF). Diskussionen handlade till stor del om vart Celia-biblioteket är på väg och hur låntagarna i framtiden ska få sina talböcker. Efter år 2019 tänker Celia inte längre låna ut talböcker på cd-skivor. Och från och med i år tar biblioteket inte heller längre emot nya personkunder. I framtiden kommer Celias låntagare att vara kunder och få all service vid de lokala biblioteken, som i sin tur är Celias kunder. Men vad innebär allt det här i praktiken?

Hur ska alla de låntagare som varken har dator eller smarttelefon få sina talböcker? Eller de som inte själva kan ta sig till närbiblioteket för att låna sina talböcker där? Kommer servicen vid de lokala biblioteken att vara av samma goda kvalitet som Celia-biblioteket har gett sina kunder? Nu som bäst håller man på att förnya nättjänsten Celianet där man kan låna, lyssna på och ladda ner talböcker. Förhoppningsvis kommer nättjänsten att bli mera användarvänlig och bestående även på längre sikt. Vad innebär det nya bibliotekssystemet som Celia inom kort ska gå inför?

Ja, många öppna frågor gällande Celia-biblioteket saknar i nuläget klara och uttömmande svar, vilket gör att framtiden ter

sig oviss särskilt för oss synskadade låntagare. För till skillnad från Celias övriga kundgrupper med läsnedsättning är det omöjligt eller mycket mödosamt för blinda och svagsynta låntagare att över huvudtaget kunna tillgodogöra sig av vanliga tryckta böcker.

För drygt ett år sedan började jag låna och ladda ner mina talböcker direkt från Celianet till min dator. Det sparar tid att inte längre behöva vänta på att få talböckerna på cd-skivor med posten, utan kunna läsa dem redan samma dag jag lånar dem. Men det tog lång tid att lära mig att överföra talböckerna från datorn till ett minneskort för att sedan kunna lyssna på dem i min Daisy-spelare.

Som det enda statliga specialbiblioteket i Finland innehar Celia också de största samlingarna av tal- och punktskriftsböcker som helt gratis lånas ut åt kunderna. Både SCF och FSS försöker verka för att de synskadade låntagarna inte ska bli bortglömda när biblioteket skär ner på och omstrukturerar sin service. Men det är också minst lika viktigt att vi som enskilda låntagare vid Celia för vår talan, så att frågetecknen reds ut och vår rätt till god litteratur i tillgängligt format tryggas även i framtiden.

ÖGONKIRURG. Många var intresserade att ta del av ögonläkare Reijo Linnolas föreläsning i Vasa.

TEXT OCH FOTO: DANIEL BEIJAR

Grå starr – vår vanligaste ögonsjukdom

Utvecklingen inom operationstekniken och linstillverkningen har gjort grå starr-operationerna till ett av de enklaste ingreppen på ögonen.

ALLA FÅR VI grå starr om vi lever tillräckligt länge, säger ögonläkare **Reijo Linnola**.

Han höll en föreläsning om de vanligaste ögonsjukdomarna vid ett tillfälle som Vasa svenska synskadade ordnade tillsammans

» I mellan fyrtio och femtio års ålder börjar det ske förändringar i linserna. Det lönar sig därför att gå på regelbundna synundersökningar efter att man fyllt femtio «

med Medicinska stiftelsen för ett 70-tal åhörare vid Folkhälsanhuset i Vasa.

Linnola har under sitt yrkesverksamma liv hunnit genomföra tusentals grå starr-operationer.

Grå starr, eller katarakt, uppstår när linsens celler i ögat dör och gör linsen gråaktig och grumlig. Detta påverkar synförmågan och vanliga symptom är sämre och suddigare syn, försämrat mörkerseende samt att man lättare blir bländad.

– I mellan fyrtio och femtio års ålder börjar det ske förändringar i linserna. Det lönar sig därför att gå på regelbundna synundersökningar efter att man fyllt femtio, säger Linnola.

Den enklaste ögonoperationen

Hur grå starren utvecklas är olika från person till person. Vissa faktorer som till exempel diabetes, övervikt och rökning kan dock öka riskerna.

I mer ovanliga fall kan grå starren vara medfödd och då är det viktigt att diagnosen snabbt ställs så att barnets ögon kan opereras så fort som möjligt.

När grå starren blivit ett problem i vardagen kan en operation bli aktuell.

Operationen sker numera med mikrokirurgi. Det är den enklaste ögonoperationen som görs. Enbart i Finland sker 60 000 operationer per år och de ökar för varje år varefter andelen äldre av befolkningen blir större.

En operation i dag tar inte längre än mellan 15 och 20 minuter.

På föreläsningen visade Linnola en film av hur en grå starr-operation går till.

Patientens öga lokalbedövas först med ögondroppar före ingreppet. Pupillen blir vidgad och det enda man ser är ett kraftigt ljus och skuggor.

Kirurgen gör ett litet snitt på omkring 2,4 millimeter nära kanten på hornhinnan. Därefter för man in ett instrument i linskapseln som med ultraljud finfördelar den grumliga gråa linsen.

När linsen är sönderdelad kan den sugas bort med ett annat instrument som förs in genom samma öppning.

– Fast det är ett enkelt ingrepp är det naturligtvis viktigt att arbeta noggrant och få bort alla rester av linsen. Om celler lämnas kvar kan det bildas efterstarr, säger Linnola.

Följande moment är att sätta in den konstgjorda linsen. Den kallas för en intraokulära lins och är gjord av hydrofobisk akrylplast. Den är sex millimeter i diameter och mjuk så att den kan tryckas in ett litet rör som sedan förs in genom öppningen i linskapseln.

På plats i kapseln vecklar linsen ut sig. Den har två ”fötter” som fungerar som fjädrar på var sida och som ser till att linsen alltid sitter i mitten av linskapseln. Linsen är också lite gulaktig för att filtrera bort en del blått ljus. Detta skyddar ögonbotten utan att påverka färgseendet.

– Tack vare att linserna är mjuka behöver man endast göra ett litet snitt i ögat som inte

behöver sys efteråt. Tidigare måste man göra ett större snitt för att sätta in linsen och då måste det sys.

Operation redan tidigt

I dag ser man också till att operationen sker i ett tidigt skede när man börjar få problem med synen och det inte längre kan korrigeras med glasögon.

– Förr väntade man tills starren så att säga hade mognat innan man gjorde ingreppet, men det är inte nödvändigt numera, säger Linnola.

– Det hela är en säker operation där komplikationer inträffar bland under en procent av de opererade.

Risken för infektion ligger på mellan 1 till 2 per 1000 opererade. Den nya modellen på

linserna minskar också risken för efterstarr till mellan 10 och 15 procent.

Efter en grå starr-operation är det rekommenderat att man tar det lugnt i några veckor och undviker att till exempel städa eller göra annat ansträngande. Läsning, handarbete eller tv-tittande går bra.

Ögat ska också droppas med kortison och antibiotika under några veckor efter operationen.

Beroende på om ögat i övrigt är friskt kan man för det mesta klara sig utan glasögon efteråt.

– Ofta siktar man på att patienten ska se bra på långt håll utan glasögon och sedan bara behöver läsglasögon.

På de privata klinikerna korrigeras oftast astigmatism (brytningsfel) i samband med grå starr-operationer. ●

FAKTA: KONSTGJORD LINS

- Intraokulär lins eller IOL kallas den konstgjorda lins som ersätter ögats egen lins vid en grå starr-operation.
- De första operationerna med den tekniken gjordes i England på 1950-talet. Linserna har ständigt utvecklats sedan dess.
- I Finland gjordes de första operationerna med IOL i skiftet mellan 1970-till 80-talet.
- Linserna finns av olika typer: Monofokala ger skarp syn på antingen långt eller nära håll. Multifokala ger skärpa på långt och nära håll.

Hur skapas en bra syntolkning?

ANU AALTONEN ÄR AV ALLT ATT DÖMA DEN mest erfarna syntolken i Finland. Hon har under de senaste åren gjort syntolkning till filmerna *Fäktaren* (2015), *Den lyckligaste dagen i Olli Mäkis liv* (2016) och *Ada och Glada*-filmerna (2015 och 2017). **Heikki Ekola**, som förlorade synen i tonåren, jobbar ofta som hennes konsult.

– En spelfilm är en audiovisuell helhet. Ljudet och bilden har båda en funktion. Ljudbilden stämmer inte alltid överens med det visuella. Därför är syntolkningens uppgift är att förklara visuella urval med ord, säger Ekola.

Det första som **Anu Aaltonen** gör när hon har fått en beställning på syntolkning är att göra en budget, en tidsplan och välja ut ett team. Teamet består allt som oftast av två syntolkare och en synskadad konsult. Sedan lyssnar alla i teamet var för sig på filmen.

– Vi försöker först få en bild av ljudvärlden i filmen och förstå oss på handlingen. Jag gör i det här skedet minnesanteckningar, eftersom det annars är så lätt att glömma bort sina första intryck. Jag fäster speciellt uppmärksamhet till egendomar och ställen där det är otydligt att skilja på skådespelarna.

– När teamet träffas för första gången diskuterar vi fram vilket tema som filmen har. Vi lyfter ut kontraster i ljudlandskapet, t.ex. skillnad i landsbygd och stadsmiljö, säger Aaltonen.

Syntolkarna får en färdig dialoglista från produktionsbolaget eller skapar själv en så-

dan om de märker att replikerna skiljer sig från manusets. Sedan börjar det praktiska arbetet med att hitta luckor i dialogen och formulera effektiva och fungerande beskrivningar.

– Det är viktigt att hitta verb. Annars blir beskrivningarna alldeles för statiska och klumpiga. En syntolkning ska vara behaglig att lyssna på, säger Aaltonen.

Konsultens jobb är att hela tiden kontrollera och hjälpa till syntolkarna så att beskrivningen förstås av personer som inte ser. Personer som har varit synskadade ända sedan födseln kan till exempel ha svårt för perspektiv- och färgbeskrivningar.

Konsulten är också tränad att höra saker i filmen som en otränad inte skulle höra. Han hör när det händer saker i bild. Om syntolken inte berättar det som konsulten tycker är oklart så måste de tillsammans förbättra beskrivningen.

– Om jag får en magkänsla att det fattas syntolkning så stoppar jag syntolken. Det är sällan som syntolken berättar för mycket. Okej, visst har det också hänt att en syntolk babblar igenom hela filmen och inte alls ger någon paus. Lagom är bäst, säger konsulten Heikki Ekola. ●

“Video är den nya boken”

Maija Hirvonen har två akademiska studier på gång. Hon undersöker syntolkning i båda studierna, men de är annars helt olika till sin karaktär.

DET ÄR OMÖJLIGT att greppa hur mycket videomaterial som finns på nätet. På den största nättjänsten Youtube laddas det upp 300 timmar video per minut. Det har blivit lätt och billigt att skapa film. **Maija Hirvonen** hoppas att det också ska bli lätt att skapa syntolkning. Hon studerar om det skulle vara möjligt att skapa automatiska syntolkningsspår till videofilmer.

– Video är ett sätt för människor att ta till sig information. Videor är inte bara något som vi ser på för att koppla av. Video har slagit igenom på allvar. Vi förevigar de viktigaste stunderna i våra liv; vi ser på Youtube-klipp för att lära oss att använda nya prylar, och vi

tar till oss nyheter som webb-tv. Video har blivit ett vanligt berättargrepp för all form av kommunikation. Video har blivit den nya boken, säger Hirvonen.

År 2020 kommer åttio procent av webben att bestå av videoklipp. Flera bolag har börjat arkivera videor på nätet. Unesco samlar till exempel multimedia till ett digitalt arkiv. Likaså gör de flesta public service-bolag. Video kommer i framtiden att vara oerhört värdefullt för att studera historia. I framtiden kommer historiker att studera dagens samhälle med hjälp av de filmer som produceras i dag.

Hirvonens forskargrupp kommer från många vetenskapsgrenar. De har som mål att förevisa en programvara som automatiskt kan generera syntolkning och visuell transkribering på stora videoarkiv.

– Idén till att automatisera syntolkning kommer från att jag har blivit störd på att det görs så få syntolkningar i Finland. Jag hop-

» Det går inte att söka i det som händer i bildrutan. Men synskadade tittare har lösningen! «

pas att det här kan inspirera ingenjörlandet Finland. Genom att visa att det går att automatisera syntolkning till en viss del kanske även andra och mer krävande syntolkningar börjar produceras.

Så vad är det som Hirvonens gäng ska utreda? Eftersom statistiska bildtolkningar inte längre är något nytt och utforskat är det inte intressant för dem. Det finns flera program som kan analysera vad som finns på en bild. Automatisk videoanalys finns däremot inte. Videor, som bekant består av 25 bilder i sekunden, kan utnyttja tidigare forskning inom automatisk bildanalys.

– Verktuget måste klara av att följa objekt och människor i bild. Om en människa till exempel sätter sig ner på en stol ska verktuget beskriva vad som händer i videosekvensen. Det handlar om att analysera varje bildruta men också att analysera förändringarna mellan bildrutorna.

Den stora frågan är förstås hur god kvalitet som en maskin kan ge ifrån sig. Hur användbar är egentligen automatisk syntolkning för synskadade?

– Det är klart att jag är skeptisk till detta. Om en maskin tar över något som människan har gjort är utgångsläget skepsis. Och det är bra. Vi kommer i det här projektet också att mäta den verkliga nyttan genom att låta synskadade utvärdera syntolkningarna. Min hypotes är att automatisk syntolkning räcker i informationssökningssyfte. Vill man få en rikare upplevelse så behövs fortsättningsvis mänskliga syntolkare.

Det är inte bara synskadade som skulle kunna dra nytta av forskningen. Det poängterar forskarna när de just nu söker finansiering.

– Tänk dig att du vill hitta en sekvens från ett teveprogram, men kommer varken ihåg

titeln på avsnittet eller när avsnittet sändes. Med dagens teknik går det inte att söka i det som händer i bild. Men synskadade har lösningen. Tack vare syntolkning så sparas det visuella i textform. Och text är enkelt att söka i.

Om forskningen får EU-finansiering kommer de snabbt att gå vidare med tester bland synskadade.

Hirvonens andra forskning handlar om hur en bra syntolkning blir till. Hon studerar samarbetet i ett syntolkningsteam som består av två syntolkare och en synskadad konsult. Sådana här trepersonsteam används i Finland och i Tyskland.

– I det här projektet filmar jag miner, kroppsspråk och interaktion mellan gruppmedlemmarna. Jag vill veta vad som händer under arbetets gång. Jag vill dokumentera hur medlemmarna i ett team får den gemensamma uppfattningen om vad som händer i filmen. Hur föds formuleringarna, och vilka formuleringar är svårast att kompromissa om?

Mer tillgänglig kultur

Finlands filmstiftelse bjuder på en glädjande nyhet. Stiftelsen har i uppdrag att stöda och främja den finska filmbranschen. I år har de i sin budget reserverat medel för att finansiera tio spelfilmer. **Tanja Rantalainen** på Näkövammaisten Kulttuuripalvelu är hoppfull om att få fler syntolkningar i år.

– Nu gäller det bara att få produktionsbolagen att ansöka om understöd för syntolkning, säger hon.

Finlands filmstiftelse har tillgänglighet som temaår 2017. ●

TEXT OCH FOTO: BENGT SIGVARDSSON

Blinda glöms bort i Zambia

Blinda personer har hamnat i skuggan då hjälporganisationer informerats om hiv och aids i Zambia. Information finns inte i punktskrift och når inte den stora mängd människor som lever i extrem fattigdom.

EN DAG 2005 blev **Lazarus Chipenge** kallad till sjukhuset i sin hemstad Kabwe i centrala Zambia. Resultatet på hans hivtest var klart.

– Hivtestet var positivt. Jag blev ställd. På den tiden var det samma sak som att få en dödsdom, säger han.

Det har gått över elva år när vi träffas i vardagsrummet i huset där Lazarus Chipenge, som idag är 56 år, bor med sin fru

och deras fem barn. Han är blind och en av 1,3 miljoner zambier som har hiv.

– 2005 var det mycket svårt för blinda att få information om hiv och aids. Inget var översatt till punktskrift, säger han.

Situationen är inte mycket bättre i dag. Synskadade zambier står fortfarande i skuggan av landets hiv- och aidsprogram. 2002 bildades Zambias Nationella Aidsrådsförsamling som i samarbete med

olika organisationer sprider information via broschyrer, tidningar och medier om hur man skyddar sig och var man kan få behandling. Till en början var inget material översatt till punktskrift. Bland annat på grund av fördomar om att blinda inte är sexuellt aktiva och därmed inte är en riskgrupp.

Trots att Lazarus Chipenge har fem barn får han ofta höra "Hiv? Hur lyckades du få det? Du är ju blind". Det är oklart hur han blev smittad.

– När min fru var gravid 2005 gjorde hon ett test på sjukhuset som visade att hon var hiv-positiv. Då gick jag också och testade mig, säger han.

Lazarus Chipenge har fått mer information om hiv än de flesta blinda zambier. Han arbetar som lärare och är ordförande i Zambias Blindförbund.

– Jag hörde talas om hiv ganska tidigt, någon gång i mitten av 1980-talet, på radion. Jag lärde mig stegvis mer.

Sedan 2005 är bromsmediciner gratis. Men blinda zambier är dock helt beroende av sina familjer eller vänner för att kunna hämta medicinerna och få behandling. Samhället bistår inte med transport eller hemtjänst och medicineringsföreskrifter finns inte på punktskrift. Först efter påtryckningar från funktionshindersonsorganisationer innefattades funktionshindrade i Zambias Hiv-och Aidsprogram 2006.

– Nationell Aidsrådsförsamlingen hade några möten med Blindförbundet. En del information översattes till punktskrift, men många blinda kan inte läsa punktskrift, säger Lazarus Chipenge.

Över 60 procent av Zambias cirka 16 miljoner invånare bor på landsbygden där det i allmänhet inte finns elektricitet. Lika

LANDSBYGD. Över 60 procent av Zambias befolkning lever på landsbygden, framförallt i enkla byar som saknar elektricitet.

ZAMBIAS BLINDFÖRBUND. Lazarus Chipenge på promenad med sin 11-årige son Charles i staden Kabwe.

många lever under FN:s fattigdomsgräns. Cirka 42 procent lever i extrem fattigdom. Majoriteten av landets cirka 160 000 blinda medborgare tillhör den senare gruppen. Få nås av information på TV och radio.

– Många är så fattiga att de inte ens kan köpa radiobatterier, säger Lazarus Chipenge.

Det härskar många myter om funktionsnedsättningar, till exempel att det är förbannelser. Att ha ett funktionshinder är ett stigma i sig. Att ha hiv innebär dubbel stigmatisering.

– Därför vågar nästan inga blinda vara öppna med att de har hiv.

Att vara blind kvinna med hiv innebär ytterligare problem. Det intygar 36-åriga tre-

barnsmamman **Annie Bwebya Katindo** som jag träffar på Blindförbundets högkvarter i huvudstaden Lusaka.

– Det är svårare för blinda kvinnor att hitta en försörjning än det är för män och det är omöjligt för blinda kvinnor att gifta sig. Till och med mina släktingar säger ”du duger inte till något”. De traditionella könsrollerna är starka.

Svårigheterna för blinda kvinnor att försörja sig betyder att många tigger på gatan.

– Där riskerar de att utnyttjas sexuellt eller tvingas sälja sex för att överleva. De löper stor risk att få hiv, säger Annie Bwebya Katindo.

Hon föddes seende och var tidigare gift och arbetade som lärare. Hennes liv tog en tvär vändning 2007.

– Jag fick veta att jag hade hiv vid en hälsokontroll. Jag vet inte hur jag fick det. Jag var ju gift. Jag kanske fick det av min man eller så hade jag det sedan tidigare, säger hon.

Annie hade under en längre tid haft en ögoninfektion. En månad efter att hon hade börjat ta bromsmedicin miste hon synen. Den exakta medicinska orsaken är oklar, men hiv kan orsaka flera olika synhotande ögonsjukdomar.

– Då sparkades jag från mitt arbete och min man lämnade mig. På en månad rasades hela mitt liv. Jag funderade på att ta livet av mig, säger hon.

I dag bor hon i ett enkelt hus med två av sina döttrar på 14 respektive 16 år. Hon överlever på att sälja småsaker från sitt hem.

– Ibland säljer jag även ute på gatan, men det är svårt att röra sig ute, säger Annie Bwebya Katindo.

Lusakas trottoarer är som en hinderbana. De är perforerade av hål och fulla med gatuförsäljare och flanörer. Annie har lärt sig

punktskrift hos Blindförbundet som även har bistått med en vit käpp.

– Utan mina döttrar skulle livet vara ett helvete. Jag skulle inte kunna arbeta, gå ut eller ta mig till hälsovårdscentralen och hämta mina mediciner. Jag skulle ha dött, säger hon.

Annie tar två olika mediciner.

– Min dotter förbereder doserna så att jag inte tar fel piller. Hon läser även medicineringsföreskrifter och annan information för mig. Inget är översatt till punktskrift.

Annies kropp är utmärglad.

– Eftersom de flesta blinda zambier inte kan försörja sig kan de inte äta ordentligt. Det finns blinda som har slutat ta bromsmedicin för att minska hungerkänslan och därför dött, säger hon.

Raphael Kamfwa, nationell sekreterare i Blindförbundet, berättar att ytterst få blinda barn börjar i skolan där information om hiv och aids numera ingår i läroplanen. Det finns endast fem blindskolor i landet. Blindförbundet letar efter strategier för att blinda elever ska integreras i vanliga skolor.

– Vi hade ett pilotprojekt, men det var inte framgångsrikt. Hur ska de kunna integreras när det varken finns studiematerial, faciliteter eller speciallärare för blinda? frågar sig Raphael Kamfwa.

Det har gått över tio år sedan Blindförbundet började samarbeta med Nationella Aidsrådförbundet. Raphael Kamfwa beskriver det som föga framgångsrikt.

– Misslyckandena har varit fler än framgångarna, men det har åtminstone lett till att alltför många känner till oss och vårt lobbyarbete.

I brist på finansiering har ytterst lite information om hiv och aids översatts till punktskrift och spridningen är begränsad till

BROMSMEDICIN. 36-åriga trebarnsmamman Annie Bwebya Katindo, från Zambias huvudstad Lusaka, blev blind när hon fick hiv.

städerna. Plan B var att åka runt på landsbygden och hålla muntliga informationsmöten, men även i detta fall saknas pengar. Raphael säger att funktionshindrade glöms bort när utlandsfinansierade informationsprojekt om hiv och aids implementeras. På grund av mobilitetssvårigheter kan många blinda personer inte ta sig till allmänna informationsmöten. En del vågar sig inte dit.

– De är rädda att bli ännu mer stigmatiserade. Det bästa sättet att nå ut till alla blinda med information är om vi, Blindförbundet, besöker ställena de bor på. Då känner de sig tryggare, men vi saknar pengar till att göra det, säger Raphael Kamfwa. ●

HUMOR. Karlebyhumorn är rå och självvironisk. Precis som Anders Nyberg själv. ”Ju äldre jag blir, desto svårare har jag att ta mig själv på allvar”, skämtar han.

TEXT OCH FOTO: SÖREN JONSSON

Anders Nyberg ser styrelsearbetet som ett spel

Anders Nyberg är nyfiken på allt som händer i samhället. Han vill vara med där besluten fattas och tycker att lobbning är positivt.

ANDERS NYBERG, 56, kommer från den lilla byn Öja i Karlebytrakten. Där har han växt upp och där är hans hjärta.

– Jag är inte synskadad till min identitet. Jag är Karlebybo, säger han.

På fritiden följer han med vad som händer i samhället. Han läser nyheter, tidningar, böcker och samhällstidskrifter. Tidigare höll han ofta till på ett gubbkafé i Karleby, där han fick vädra sina åsikter om lokalpolitiken.

– Jag skriver ännu insändare, när jag tycker att det börjar spåra ut riktigt totalt. Senast var det när Karleby planerade att dra in byskolor på grund av ekonomiska intressen. Hur kan man tänka så kortsiktigt? frågar han sig.

Det är mitten av februari och Nyberg är i Helsingfors för sjätte gången för året. Han ska medverka på två styrelsemöten. Han får sannerligen träna sina sittmuskler under de otaliga tågresorna. Men det gör inget försäkrar han: på tåget hinner han förbereda sig, läsa på och utföra åtaganden som inte kräver full koncentration.

Anders Nyberg är styrelseledamot i Synskadades förbunds styrelse och vice styrelseordförande i Förbundet Finlands Svenska Synskadades styrelse. Dessutom är han med i fyra andra styrelser.

Varför vill du vara med och fatta beslut?

– Hmm. Nog är det en plikt.

Nej, men det är det ju inte. Ingen har sagt att du måste vara med. Varför vill du vara med och fatta beslut?

– Som medborgare måste man ta sitt ansvar. Visst skulle jag kunna luta mig tillbaka, men det går emot alla mina värderingar. Jag är uppväxt med föreningsaktiva föräldrar och har det i generna, säger Nyberg.

”Det handlar om mygel”

Det var under studietiden på 1980-talet som Nyberg på allvar fattade tycke för styrelsearbetet. Han blev invald i Åbo Akademis Studentkårs styrelse och därefter i Åbo Akademis styrelse. Akademin styrelse var stor. 22 ledamöter som alla bevakade sina egna intressen. Där märkte han för första gången att det gäller att lobba för att få sin sak igenom.

INTE LÄRARE. Nyberg studerade en kombination av pedagogik, psykologi och statsvetenskap vid Åbo Akademi.

– Ledamöter är politiker i grund och botten. Vi är tillsatta för att fördela pengar. Inom styrelsen köper vi och säljer vi med varandras åsikter. Det går inte att kräva att få sin vilja igenom. Därför är det viktigt att ha ett stort nätverk.

Så allting handlar om kompromisser?

– Ja. Du får gärna kalla det för kompromisser, för det är ett positivt laddat ord. Men man kan också kalla det för mygel. Det är samma sak med ett negativt laddat ord.

Under styrelsemötet klubbas besluten igenom. Då är det enligt Nyberg redan för sent för att diskutera frågorna grundligt. Det är före mötet som åsiktsutbytet sker.

– Styrelsearbetet är ett spel. Före mötet lobbar man för sin åsikt. I frågor som är polariserade gäller det att få med sig minst hälften

▲ BÄRBAR DATOR. Nyberg förbereder sig för ett möte som precis ska börja.

av styrelsemedlemmarna. Det kan man bara göra genom att köpslå och diskutera frågorna. Man ska ha spelöga och vara ödmjuk. Styrelsen är till för sina medlemmar och inte för organisationen.

Vad menar du?

– I något skede har det blivit en statusfråga att vara med i en styrelse. Det kan jag inte tåla. Vi är varken klokare eller bättre än någon annan. Man får inte gå med i styrelsen av egoistiska skäl.

Enligt Anders Nyberg är det en fördel att han är med i flera styrelser. På det viset kan han förmedla erfarenheter mellan de olika föreningarna. Han får till ett idéutbyte som an-

nars inte skulle ske. Konkret delar han med sig av styrelseprotokoll mellan styrelserna.

Sjutton år på sjön

Innan han fick diagnosen retinitis pigmentosa jobbade han ute till sjöss på Sverigebåtarna med personaladministration.

– Det var en ren slump att jag hamnade där. Jag fick ett sommarjobb redan under studietiden och avancerade. Ibland blev det mycket jobb, men jag trivdes verkligen. Båten blir som ett litet självständigt samhälle.

Av personliga skäl tog han i land. Han sade upp sig då hans pappa blev sämre. I fjol dog han, vilket har fått Anders att dra hemåt till Öja.

– Någon gång vill jag flytta tillbaka till mitt barndomshem. Jag trivs på landsbygden och tycker om att sköta om gården, hugga ved och vara nära naturen. Öja är den bästa platsen att bo på.

Synen blir hela tiden sämre för Nyberg, men det är ingenting som han oroar sig för. Han fick ögonsjukdomen så sent i livet att han troligtvis aldrig kommer att bli helt blind.

– Jag har tunnelseende och svårt att se i mörker. Men på gårdsplanen i Öja går jag hur galant som helst, till och med i mörker. Synskadan kan förstås göra att saker och ting tar mer tid än vanligt, men det begränsar mig inte som människa.

Till näst vill Nyberg fortsätta förkovra sig i samhället. Han vill jobba för synskadade medlemmar och dra sitt strå till stacken.

– Jag har märkt att synskadeföreningarna är oerhört viktiga. Förbunden är en viktig kanal mellan myndigheter och enskilda människor. Alla synskadade personer är inte medvetna om att det finns föreningar och förbund för dem. I stället slåss de själva i FPA-djungeln. Vi måste nå ut till dem. ●

SYNSKADADES FÖRBUND I DAG

Text: Marika Mäkinen,
översättning, Sören Jonsson

- Anders Nyberg är styrelsemedlem i sex föreningar, förbund eller klubbar: Förbundet Finlands Svenska Synskadade, Norra Österbottens Svenska Synskadade, Näkövammaisten Kulttuuripalvelu, Pohjanmaan Näkövammaiset, Karleby klubb i Pohjanmaan Näkövammaiset och Synskadades förbund.
- Synskadades förbund är en aktiv samhällelig aktör och en av Finlands största funktionshindersorganisationer. Förbundet, som håller hus i Service- och verksamhetscentret Iiris i Östra Centrum i Helsingfors, är en takorganisation som har 14 distriktsföreningar och tio nationella branschföreningar under sig. Lokalföreningar, undergrupper och klubbar finns totalt ungefär 100. Drygt 10 000 medlemmar är med i distriktsföreningarna.
- Synskadades förbunds högsta beslutsfattande organ är fullmäktige med sina 40 medlemmar. Det är fullmäktige som bland annat väljer styrelse. För första gången i historien är styrelseordförande en kvinna, licentiat i statsvetenskap Sari Loijas.
- Vad gör då förbundet? Genom sitt arbete försvarar förbundet synskadades grund- och mänskliga rättigheter, förverkligandet av jämlikhet och samhälleliga rättigheter i synskadade människors vardag. I verksamheten beaktas blinda, dövblinda, gravt synskadade och synskadade med flera funktionsnedsättningar.
- Till förbundets centrala uppgifter hör att främja och övervaka att synskadades rättigheter efterföljs, att producera tjänster och fungera som sakkunnig i frågor som rör synskadade. En betydande roll bland förbundets uppgifter är att erbjuda en möjlighet till kamratstöd. Stödet förverkligas i distrikten men också tack vare förbundets fritidsverksamhet.
- Nästa år fyller Synskadades förbund 90 år, i och med att förbundet grundades år 1928. Ända från början har värderingarna varit se samma: att jobba för att synskadade personer ska leva ett fullgott liv att klara sig självständigt.
- Nuförtiden är Synskadades förbunds kärnverksamhet att bland annat främja sysselsättningen, utföra en mångsidig intressebevakning, tillgänglighetsarbete och att producera tjänster. Dessutom hör Ledarhundskolan, Sokeva Ab och Annanpura Ab till koncernen. 144 personer jobbar på förbundet.
- Synskadades förbunds slogan är "Yhdessä näemme enemmän" (sv. tillsammans ser vi mer). Och i år är temat ett självständigt och jämlikt liv, med vilket SCF firar ett 100-årigt Finland.

”Språk är en rikedom – inte en belastning”

SOM MAMMA TILL tvåspråkiga finlandssvenska barn, som idag är unga vuxna, har jag märkt vilken rikedom det är att kunna många språk. I min familj har jag talat svenska och min man som ursprungligen är från England har talat engelska med barnen. De har gått i svensk skola med hemspråkundervisning i engelska, och eftersom vi bor i Helsingfors talar vi dessutom finska i samhället. Egentligen kan man säga att mina ungdomar idag är trespråkiga, vilket ger dem många möjligheter i livet. När jag själv växte upp i svenska Österbotten var det inte lika lätt att lära sig finska, eftersom vi aldrig hörde finska talas någonstans. Hemma såg vi på Sveriges TV. Trots att jag läste finska i skolan i 10 år så kunde jag inte tala finska. Här kan man ju undra om finskaundervisningen på den tiden hade missat något väsentligt. Först då jag flyttade till Helsingfors för att studera och jobba har jag lärt mig finska muntligt.

Jag har nyligen börjat på en ny arbetsplats där jag för första gången i mitt liv har finskspråkiga arbetskamrater och där det interna språket är finska. Tidigare har jag jobbat enbart för svenska organisationer och enheter med svens-

ka som internt språk. Det kändes som en stor utmaning att börja tala finska på jobbet, men det har gått rätt så bra, och alla arbetskamrater är vänliga och överseende med mitt ibland bristfälliga sätt att uttrycka mig på finska. Som tur var är min arbetsuppgift att uppdatera den svenska versionen av Handbok för handikappservice. För arbetsgivaren var det viktigt att anställa någon som kan skriva en vacker och flytande svenska. Handboken finns tillgänglig på handbokforhandikappservice.fi. Det är viktigt att Handbok för handikappservice finns på svenska och visar på rättigheter för personer som är en minoritet i minoriteten, dvs. finlandssvenska personer med funktionsnedsättningar.

Jag blev ombedd att skriva om egna erfarenheter gällande språkfrågor. Tyvärr kommer jag först ihåg de tråkiga erfarenheterna då jag blivit trakasserad och ifrågasatt för att jag har talat svenska med mina barn. Detta har hänt både i kollektivtrafiken och i butikens kassakö. Den värsta incidenten hände på Helsingfors Universitets café där jag och en studerande blev utskällda för att vi talade svenska vid matbordet. Personen vid bordet bredvid skrek kränkande

Särskilt i olika krissituationer då vi är sjuka, svaga och hjälpbehövande blir det viktigt att få tala modersmålet.

fräckheter till oss och det hela slutade med att vi blev tilldelade ett dokument där det stod hur dyra vi finlandssvenskar blir för samhället och vilken belastning detta innebär! Denna negativa attityd är tyvärr ingen ovanlighet i dagens Finland, tvärtom tycker jag att attityderna mot svenskspråkiga och mot invandrare har blivit mera tillspetsade med åren.

Som vi alla vet är Finland enligt grundlagen ett tvåspråkigt land där de två nationalspråken finska och svenska är jämställda. Just nu är det aktuellt med en social- och hälsovårdsreform där vi behöver övervaka och påverka hur den svenskspråkiga servicen kommer att säkerställas i framtiden. Att få vård på modersmålet är inte bara viktigt för svenskspråkiga österbottningar som inte kan finska, utan även för oss finlandssvenskar i Helsingforsregionen. Särskilt i olika krissituationer då vi är sjuka, svaga och hjälpbehövande blir det viktigt att få tala modersmålet. När mitt andra barn föddes fanns det ingen barnmorska som kunde tala svenska eller engelska som är vårt familjespråk. I en sådan situation som föregicks av allvarliga komplikationer under graviditetstiden skulle det ha varit en stor trygghetsaspekt att få föda på svenska. Jag var rädd att inte förstå vad som krävdes av mig, eller att barn-

morskan inte skulle förstå mig. Jag var rädd att något kunde gå fel på grund av bristfällig kommunikation. Det är alltid svårare att uttrycka sig på ett annat språk då man själv är svag, och som bekant är höggravida och nyförlösta kvinnor annars också i ett upp och nergående känslorus som är svårt att hantera, särskilt svårt blir det på ett annat språk som inte är ens modersmål.

De svenskspråkigas ställning i Finland är högaktuell just nu och dessa frågor kommer ännu att poängteras under det kommande kommunalvalet. Språkliga rättigheter handlar också om identitet och respekt. Jag ser mångfald som en styrka och rikedom för samhället – inte en belastning. ●

RUT NORDLUND-SPIBY
EXPERT,
INSTITUTET FÖR HÄLSA
OCH VÄLFÄRD THL

TACKSAM. Mikko Vento vill tacka livet. Det har gett honom så mycket mer än han någonsin kunnat drömma om.

TEXT OCH FOTO: SÖREN JONSSON

Mikko Vento ser bättre genom kamerans lins

Diabetes har haft en förödande roll i fotografen Mikko Ventos liv. Sjukdomen har tagit en idrottskarriär ifrån honom men har i stället gett honom livsglädje och nya värderingar.

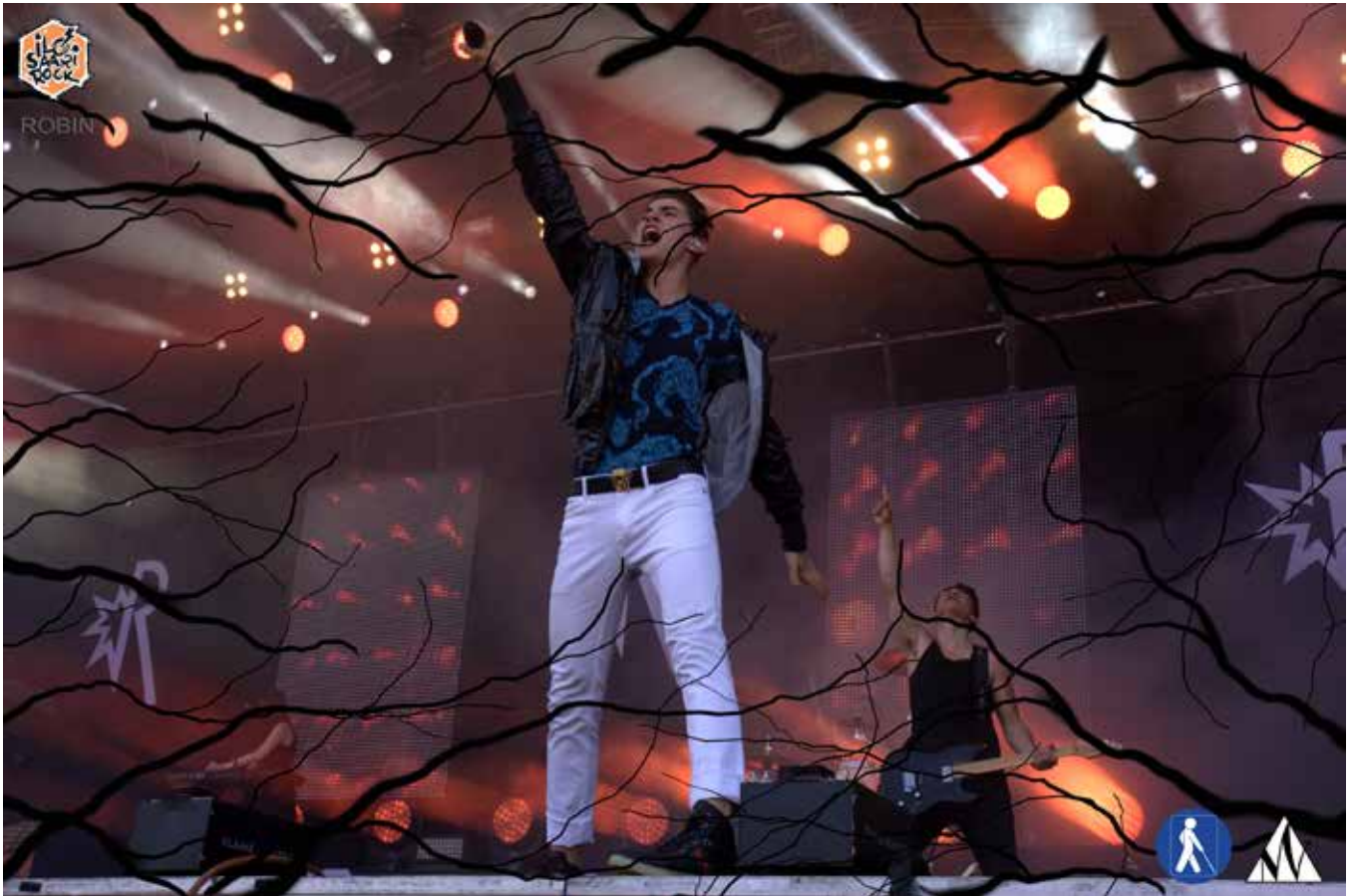
MAN SKULLE TRO att Mikko Vento har en olycksbarn som husdjur. Sällan drabbas någon av så många motgångar som han. Men det är varken något som han hymlar om eller sörjer. Det börjar i millennieskiftet när Vento spelar innebandy på I-divisionsnivå.

– Min kropp gick på högvarv på grund av en kombination av idrott och diabetes. Jag fick problem med fötterna, sedan med ögonen. Sedan tog njurarna skada och min kondition rasade. På några år gick jag från toppnivå till mycket svag, säger Vento.

Mikko Vento har haft typ-1 diabetes sedan barnsben. Som ung vuxen slarvade han med blodsockret, vilket ledde till komplikationer. 2004 kom de första synproblemen. Blödningar på ögonbotten behandlades med laser och synen kunde återställas helt. Fram till en sommarkväll 2006.

– Jag var på Imatra Big Band Festival när det hände. Jag såg på teve på hotellrummet och väntade på att kvällens konsert skulle börja. Mitt i allt blev synen på högra ögat suddigt. Jag visste precis vad som hände, men min flickvän fick panik. Till hösten opererades ögat och till våren konstaterade man nittioprocent synskada.

Till följd av synnedläggningen gick Vento en rehabiliteringskurs på Synskadades förbund. Som en del av rehabiliteringsprocessen ville han hitta en ny hobby eftersom han gått miste om innebandykarriären. Han köp-

▲ **SYNEFFEKT.** Så här såg Mikko Vento världen en tid efter organtransplantationen. Kortisonet gjorde att hans slemhinnor svälde upp. Som ett resultat såg han näthinnans ärr i sitt synfält.

te en kamera och bestämde sig för att ge ut en bok.

– Det var en stor omställning att lämna idrotten. Jag ville få ett nytt mål i livet. Jag behöver nämligen något att sträva mot. Jag tänker att det beskriver hurdan jag är som person. Jag stannar inte upp. Jag vill uppåt och framåt, säger han.

Vento ville bevisa både för sig själv och för omgivningen att fotografering också lämpar sig för personer med synnedsättning.

– Vi sätter själv våra gränser. Om någon påstår att en sak är omöjlig så vill jag bevisa motsatsen.

År 2011 gav Vento följaktligen ut boken *Festarit omin silmin* (sv. Festivaler med egna ögon). Fotografierna i boken är tagna på rockkonserter. Men inte bara det. En del av dem är dessutom redigerade så att de visua-

liserar hur Ventos syn har förändrats under årens gång.

– Med min konst vill jag visa hur det är att ha en synnedsättning. Jag vill beröra människor. Flera av mina vänner har sagt att de äntligen förstår vad synnedsättning innebär.

Konstutställning

Sedan 2016 har Vento turnerat med en fotoutställning och hållit föreläsningar om hur det är att tackla motgångar och leva med en synnedsättning.

Efter boken bestämde sig Vento för att närma sig publiken. Han samlade ihop en utställning från sina existerande bilder och tog även nya bilder.

– När mitt vänstra öga opererades för två år sedan var jag vaken under operationen.

” Vi sätter själv våra gränser. Om någon påstår att en sak är omöjlig så vill jag bevisa motsatsen. ”

Förvisso var ögat helt lamslaget, men jag har återskapat det som jag såg under operationen till min fotoutställning. Jag vill hela tiden hitta nya motiv och uttryckssätt.

Olyckskorpen var framme igen. Utställningen höll på att gå i stöpet.

För fem år sedan började Mikko Ventos njurar ge upp, och läkarna förespråkade njur- och bukspottstransplantation. Han inledde dialys och satte namnet på väntelistan för nya organ.

Han hade inte tänkt sig att transplantationen skulle bli aktuell på flera år.

Vento förberedde de sista e-postmeddelandena för sin kommande fotoutställning på Nyslotts landskapsmuseum.

– Jag skulle precis skicka iväg ett pressmeddelande när telefonen ringer. Det var ett okänt nummer, så jag trodde förstås att det var lokalpressen som redan ville boka en intervju. Men tji fick jag. Det var från Mejlans sjukhus som sa att de hade lämpliga organ. Jag hade fyra timmar på mig att vara i operationssalen.

En resväska stod alltid färdigpackad i vardagsrummet för just detta ändamål. I taxin skötte han brådskande ärenden för utställningen. Ventos föräldrar fick hänga upp de sista texterna till tavlorna medan Mikko opererades.

– Vilken lättnad det var! Jag grät glädjetårar.

Operationen lyckades. Och några dagar efter operationen kunde Vento igen fokusera på sin fotoutställning.

– Det första jag frågade när jag vaknade upp från operationen var om jag nu blev tvungen att ställa in mina framträdanden som jag skulle ha en månad senare. Läkarna svarade att jag inte skulle ställa in någonting, så på den vägen är det.

Varför var fotoutställningen så viktigt för dig att du tänkte på den när du låg där på britsen?

– Det vanliga sociala livet dör ganska snabbt av att vara kraftlös och inte kunna träffa sina vänner. Det fanns dagar då jag knappt orkade äta då före operationen. Jag ville bara sova.

Vento hade mycket strikta viktbegränsningar till en början. Sakta men säkert kunde han röra på sig mer. I dag klarar han av normala ansträngningar.

Resfeber

På väg till sjukhuset drömde Mikko Vento sig bort under en palm. Han var aldrig rädd trots att operationen är både krävande och riskabel.

▲ **LÄTTAD.** I årtal har Vento hållit koll på blodsockernivån. Nu när han är fri från diabetes. Han behöver ta allt mindre kortison och återhämtar sig äntligen.

– Fastän jag har varit tvungen att möta tanken av att dö har jag inte varit rädd. Rädsla passiverar ens liv, och jag vill inte bli passiv, säger han.

När Vento är ute och reser undviker han turiststråken. Han hyr i stället en lägenhet och lever på landets villkor. För Vento är kulturen det viktigaste att insupa under resorna.

På sin Facebook-sida berättar Vento om sitt kommande projekt. Han vill liksom Phileas Fogg resa jorden runt. Planen är att fotografera den finländska folksjälens och visa upp den för världen.

– Jag kommer att välja ut 8 till 12 platser som kännetecknar Finland. Synskadan kommer att vara med på ett hörn. Jag vill visa upp Finlands styrkor: utbildning, hälsovård och funktionsnedsattas ställning.

Det är inget kort projekt utan snarare en långsiktig plan. Vento räknar med att ha tagit

bilderna fram till 2020 och därefter resa iväg på sin jorden runt-utställning.

Efter transplantationen är Mikko Vento fri från diabetes. Det tog ett tag för honom att vänja sig vid att inte längre behöver hålla koll på blodsockret och ta insulin.

– Kroppen återhämtar sig just nu. Jag blir bättre för varje dag. Det är första gången på sju år som det bara har gått framåt. Jag har inte fått någon ny komplikation på elva månader nu. Det är jag otroligt tacksam för. Transplantationen var som en lottovinst för mig.

– Livet har gett mig så mycket. Varje dag som jag får leva är som en gåva. Mina värderingar har förändrats totalt. ●

På Ventos Facebook sida kan du följa med hur det går med Jorden runt-projektet. Hans sida heter Visual Artist Mikko Vento – Kun maailma rappeutuu.

Funderar du på något kring FSS?

Tveka inte att ta kontakt för att diskutera dina tankar med oss.
Vi finns här för din skull!

Ordförande Sune Huldin
Telefonnummer: 040 566 8792
E-post: huldin.sune@gmail.com

Organisationsledare Matthias Jakobsson
Telefonnummer: 044 080 8004
E-post: matthias.jakobsson@fss.fi

Vi lyssnar på alla tankar och idéer om vårt förbund!

Direktnummer till personalen:

Tina Dunderfelt: 09-6962 300
Camilla Blomstedt: 044-712 3013
Susanna Antell: 050-520 3020
Tessa Bamberg: 044-712 3024
Sören Jonsson: 044-712 3017
Cristian Söderberg: 050-462 6283
Niklas Finnäs: 050-460 0409

Simon Häggblom: 050-382 7414
Johanna Syrén: 050-341 0010
Britta Nyberg: 050-561 2951
Ulla-Britt Ingman: 050-5612950
Ann-Catrin Tylli: 040-511 3345
Stina Nygård: 050-595 4377

AKTUELLT

Lekande lätt att lära sig punktskrift med plastklossar

Barn med synnedsättning kan lära sig läsa och skriva punktskrift i lekens tecken. Det här tack vare Legoinspirerade "Braille bricks".

Den brasilianska synska-deorganisationen Dorina Nowill Foundation for the Blind har utvecklat de nya punktskriftsklossarna i plast. Organisationen tillverkade 300 uppsättningar av klossarna, men hoppas att andra organisationer hakar på. Det kanske häftigaste med projektet är nämligen att vem som helst får kopiera och utveckla idén vidare, så länge som den ut-

vecklade produkten också är fri att kopiera. Det här eftersom "Braille bricks" lyder under Creative Commons Dela lika-licens.

Varje kloss kan användas som en vanlig Legokloss av både seende och synskadade. Men till skillnad från vanliga Legoklossar kan man också skriva meningar med klossarna. På varje kloss finns en bokstav i punktskrift. Då man gör ett slarvfel med en punktskriftsmaskin gäller det att "sudda ut" och skriva om hela ordet, men med dessa är det bara att byta ut en kloss. ●

Säg vad du tycker om tillgänglighet

Webbdirektivet trädde i kraft 22.12.2016. Direktivet förpliktar organisationer i den offentliga sektorn att utforma sina webbsidor så att de är så lättillgängliga som möjligt och kan användas av alla. En kommitté utreder utgångsläget med hjälp av en enkätstudie. De ber intresseorganisationer och privatpersoner att besvara enkäten, <http://bit.ly/2mRBaoY> senast 31.3.2017. ●

Beställ FPA-guide som taltidning

I guiden Mitt i allt – Elämäsä kan du läsa om FPA:s stöd och tjänster i ett nötskal. Guiden omfattar också människonära berättelser och praktiska tips. Guiden kan avhämtas på alla FPA:s serviceställen och på flera hälsostationer, bibliotek och apotek runt om i Finland. Guiden kan också beställas som taltidning från FSS, tfn 09-6962300 eller info@fss.fi ●

Tidig diagnos biter bäst på makuladegeneration

Tidig diagnos och behandling är viktigt för att behålla synen vid åldersförändringar i gula fläcken (våt makuladegeneration). Det framkommer i en stor studie som Lunds universitet och Svenska Makularegistret har gjort.

”Märker man att det är något konstigt med synen ska man omgående kontakta

en ögonläkare. Optiker kan också ta en näthinnebild som kan visa förändringar på näthinnan”, konstaterar **Aldana Rosso**, forskare vid institutionen för translationell medicin vid Lunds universitet, i ett pressmeddelande.

För att få bästa resultat av behandlingen ska man inleda den redan innan sy-

nen försämrats påtagligt. Av resultaten framgår också att det inte finns någon skillnad i behandlingsresultat mellan godkända läkemedel och billigare preparat.

Studien bygger på resultat från 3900 ögonpatienter från Svenska Makularegistret och publicerades i den vetenskapliga tidskriften Retina. ●

ANNONS

Må bra-dag för personer med synnedsättning och deras närstående

Välkommen till en gemensam Må Bra-dag för Svenska synskadade i Mellersta Nyland och Östnyland lördagen den **08.04.2017 kl. 10.30–15.00** på Söderkulla Gård i Sibbo, Söderkullavägen 701, 01150 Söderkulla.

Temat för dagen är: Motion och återhämtning. Vi kommer att ha motionsövningar med fysioterapeut **Malin Grönros** från Folkhälsans förbund och på eftermiddagen föreläser Malin om motion och återhämtning. Under dagen får vi också lyssna till historiken om Söderkulla Gård.

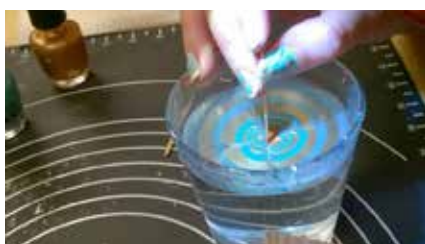
Dagen kostar 10 euro. I priset ingår lunch, kaffe och dagens program. Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f. åker med buss från Kiasma kl.09.45. Retur till Kiasma ca 16.00. Svenska synskadade i Östnyland rf: diskutera transporten med Jonas. Anmälan till dagen senast 02.04.2017 Anmäl dig till din egen förening, Mellis kansli 0400-269 553 och Jonas Lindström 040-964 4672

Må bra-dagen ordnas i samarbete med Förbundet Finlands Svenskas Synskadade r.f., Folkhälsans förbund, synskadeföreningarna mellersta Nyland och Östnyland

Pizzakväll med nailart

Ungdomsgruppen i Österbotten hade vårterminens första träff den 2 mars i Jakobstad.

På programmet stod pizzabakning och nagelkonst. **Andreas Kanto** visade sig vara en riktig pizzamästare och fördelade fyllningen över pizzorna med van hand. Medan pizzorna gräddades förevisade och informerade **Eva Johansson** hur man målar konst på naglarna enligt en teknik som heter *water marbel nail art*. Man använder inte en liten pensel för att måla mönster på naglarna som man skulle kunna tro, utan droppar turvis olika färger nagellack i ett glas vatten, så att det bildas ett ringmönster av färger. Därefter ritas mönster i lacken med en tandpetare och sedan sätter man nageln ner i glaset

och lacken appliceras på nageln. När lacken torkat stryker man ännu på fixeringslack.

Efter att vi avnjutit Kebab- och Americanopizza under trevlig samvaro var det dags att praktisera Evas lärdomar. Eftersom det räcker en god stund att fixa en nagel så hann vi bara med varsin tumnagel. Vi kunde i alla fall stoltsera med supersnygga tummar!

Vi diskuterade även programmet för kommande träffar. Många fina förslag och idéer kom fram, bl.a. ett förslag om att sätta ihop en kort teater inom ungdomsgruppen.

Fast det är en annan historia, som ni kanske får höra mera om senare... ●

Text: Ann-Sofie Grankulla
Foto: Febe Mörk och Ann-Sofie Grankulla

Hitta kandidat med valkompass

Yle, KSF Media, Uusi Suomi, Suomen Kuvalehti och Maaseudun Tulevaisuus har i år samarbetat för att göra ett kandidattest. Testet kan hjälpa dig att hitta kandidat inför kommunalvalet 2017, den 9 april. Finns på svenska.yle.fi/valkompassen ●

Celia skickar utvalda skivor

Nya Celiakunder som behöver talböcker på cd kan gå med i en bokklubbstjänst. Kunderna väljer högst fem bokklubbar och får klubböckerna skickade till sig per post. Efter lyssning förstör kunderna skivorna. För dem som varit kund hos Celia sedan tidigare ändras inte tjänsterna. ●

Textigenkänning också på datorn

KNFB Reader finns nu också till Windows 10. Appen identifierar text på en bild och läser upp den med talsyntes. Appen klarar dessutom av att tolka pdf-filer. Den har tidigare funnits till Android- och IOS-smarttelefoner. Appen kommer dessvärre med en saftig prislapp på 100 euro. ●

Har du förslag på IT-kurs? Ring IT-ansvarige

Vill du lära dig att använda dator, telefon, hjälpmedel eller någon ny apparat? FSS ger IT-stöd till sina medlemmar per telefon, e-post, på distans och via hembesök. Förbundet ordnar dessutom IT-kurser för

dem som vill lära sig lite mer. Kurserna ordnas antingen i samarbete med ett distrikt eller som individuell undervisning. Om du har frågor eller önskemål angående förbundets it-kurser får du gärna ta kontakt med FSS it-ansvarsperson Cristian Söderberg, tfn 050-462 6283. Individuell IT-utbildning hemma hos en

medlem kostar fem euro per timme. Gruppundervisning som ordnas i samarbete med något distrikt är oftast avgiftsfri. ●

ANNONS

Gemensam resa till Koivukankare

Välkommen med på en gemensam distriktsträff under sensommaren 2017. Lägret ordnas på Koivukankare lägergård i St. Karins den 31.8–2.9.2017.

Program

På torsdag reser vi till Koivukankare lägergård i St Karins. Bussen åker från Borgå via Helsingfors och Salo till lägergården. Österbottningarna stiger på bussen i Helsingfors, Västnylänningarna stiger på i Salo. Ålänningarna tar båten till Åbo och vidare med taxi. Vi äter middag, njuter av samvaron, grillar och steker plättar.

På fredag börjar vi dagen med en friluftaktivitet (roddbåt, trampbåt, kanot, kajak, tandemcykling eller utespel). Därefter åker vi med gemensam buss till Kustö träkyrka, Kustö gård med närliggande slottsruiner. Kustö Gård och Kustö biskopsborgs ruiner bildar en historisk herrgårdsmiljö med en intressant historia. Biskopsborgen var under medeltiden en tillflyktsort för den katolska kyrkans biskopar i Finland. Vi får en guidad rundtur på gården. Efter utflykten äter vi middag och den som vill badar bastu.

På lördag äter vi en god frukost för att därefter pröva på en ny eller nygamal friluftaktivitet. Vi äter lunch och förbereder oss för avfärd hemåt igen.

Priset är ännu oklart, men meddelas i nästa nummer av Finlands Synskadade och på Medlemsbandet. För mer information – kontakta Jonas Lindström.

Anmälan dig senast den 10 maj 2017 klockan 16.00 till Jonas Lindström tfn 040-964 4672 eller till din distriktssekreterare. Välkommen med!

AKTUELLT I DISTRIKTEN

Norra Österbottens Svenska Synskadade

Handarbetsgruppen "Rätstickorna" träffas varannan måndag kl. 12–14 (ojämna veckor) på verksamhetscentret "Fyren" med Agneta Cederberg. Nästa träff hålls 27.3.2017.

Bowlinggruppen tränar på måndagar kl. 12.30 vid idrottsgården i Jakobstad.

Under vårterminen ordnar vi språkkurser i både engelska och spanska på tisdagar kl. 13.15–14.45 på Fyren. Spanska kursen med Aslög Forsman, hålls jämna veckor och engelska kursen ojämna. Även nya deltagare är välkomna med!

Mimoselgruppen för damer med Ann-Mari Ekstrand träffas varannan onsdag kl. 13–15 (jämna veckor) på Fyren. Nästa träff blir 5.4.

Vattengymnastik i samarbete med Folkhälsan hålls varje onsdag vid Östanlid, grupp 1 kl. 11.45 och grupp 2 kl. 12.30. I samband med vattengym-

nastiken finns det möjlighet att träna i gymmet kl. 11–12.

Föreningsträffen i april hålls 11.4 kl. 18 på Fyren.

En friluftsdag med upplevelsevandring och fågel-skådning planeras i maj till Kortjärvi i Terjärv.

Endagsresa till Närpes ordnas tisdagen 13.6, med lunch vid växthusrestaurangen "Linds kök" och besök vid Hoppets Stjärnas verksamhetsställe.

En resa till Malta planeras 25.9–8.10.2017. Se skild annons i tidningen.

Förfrågningar och anmälningar görs till Ann-Sofie Grankulla, tfn 050-3795 658 eller 06-7234 880 eller också via e-post: noss@multi.fi

Mera information om verksamheten i minneslistan i Österbottens Tidning på lördagar eller på www.fss.fi under länken distriktsföreningar och Norra Österbotten.

Svenska Synskadade i Mellersta Nyland

Måndagsträffarna hålls på Hörnan kl. 13–15, Arabia-

stranden, Parisgränden 2 A 3 om inget annat meddelats.

- 27.3 Skivråd med Sune Huldin

- 3.4 Promenad vid Arabiastranden.

- 10.4 Birgitta Lönnqvist kommer och håller föredrag om Evert Taube

- 17.4 Ingen måndagsträff

- 24.4 Reflektioner över årsmötet

Vattengymnastik vid Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97 klockan 10.00 på fredagar fortsätter. Nya deltagare är hjärtligt välkomna med. Anmäl dig till kansliet, telefon 0400 269 553 eller kansliet@ssmn.fi

Må bra-dag i Sibbo 8.4. Vi startar från Kiasma mot Söderkulla gård 09.45 och returen ca klockan 16.00. Priset för föreningens medlemmar är 10 euro. Bindande anmälningar till kansliet senast 2.4.

Kommunalvalsdebatt på Hörnan 28.3 klockan 14.00. Vi bjuder in kandidater från alla partier och diskuterar med dem och får höra om deras tankar. Anmäl dig senast 27.3 för trakteringens skull till kansliet.

Föreningens årsmöte hålls 22.4.2017 klockan 10.00 på Hörnan. Stadgeenliga ärenden behandlas. Det blir lunch efter mötet, så anmäl dig till lunchen senast 19.4.

Utfärd till Mickelspiltom 7.5. Vi åker på utfärd tillsammans med Svenska synskadade i Östra Nyland. Se annonsen och programmet under Östra Nylands händelser. Mellersta Nylands medlemmar betalar 30 euro per person för utfärden. För att utfärden blir av, bör minst 10 deltagare delta. Bindande anmälningar till kansliet senast 26.4.

31.8-2.9 Sommarläger. Föreningen ordnar sommarläger i St. Karins. Priset för föreningens medlemmar är 100 euro per person. Bindande anmälningar till kansliet 10.5. Se separat annons och program.

Kansliet har öppet måndag-onsdag mellan klockan 10.00–13.00. Kom upp och prata bort en stund, eller dricka en kopp kaffe.

Kansliets kontaktuppgifter: Telefon: 0400 269 553. Epost: kansliet@ssmn.fi

Svenska Synskadade i Västnyland

Det finns ännu en chans att boka biljett till sommarföre-

ställningen av "Okänd sol-dat" som spelas den 29 juli klockan 14 i Harparskog på utescen. Föreställningen den dagen kommer att syntolkas.

Samma dag har också bandet Toto från USA konsert i Ekenäs tillsammans med bland annat Bo Kaspers. Ring Börje Broberg om du är intresserad. Telefonnumret är 044 5410 679.

Månadsmötet i april hålls lördagen den 8 april klockan 13 då vi bjuder på intressant program. Anmäl dig till Birgitta Nordström på telefon 044 336 8060

Träning med turbospjut och slungboll håller vi fredagar klockan 12.30 i fotbollshallen i Västerby, Ekenäs. Ring Börje Broberg 044 5410 679 så får du mera information.

Nästa läsecirkel hålls onsdagen den 19 april klockan 15 i Lyan. Då har vi igen tillgång till inlästa böcker.

Balanskursen fortsätter alla torsdagar klockan 14 i Seniorahuset i Ekenäs, Prästängsgatan 14 med ingång från gården.

Herrklubben får torsdagen den 30 mars besök av författaren och vildmarksguiden Patrik Berghäll som berättar om fjärrpatruller under kriget.

Du som är intresserad av bowling och biljard, kolla när följande tillfälle är. Kim Åkerbloms telefonnummer är 044 955 3141.

Boccian pågår vare fredag klockan 14 i Seminarieskolan.

Har du idéer om kurser, besök, föredragshållare, berätta då om det. Föreningens sekreterare Börje Broberg är anträffbar per telefon 044 5410 679 alla dagar, så ring gärna om du har frågor eller kommentarer och förslag.

Svenska Synskadade i Östnyland

Svenska Synskadade i Östnyland r.f håller stadgeenligt Årsmöte §10 och från § 11 punkt 1 verksamhetsplan och budget för år 2018, lördagen den 25.3.2017 kl. 13.00 på Kajutan, Ågatan 33 E, Borgå. Och efter Årsmöte berättar Sune Huldin om "tanken" av möjlig sammanslagning av Östis och Mellis. Lovisaborna anmäl er till Jonas tfn 040 964 4672 senast torsdag 23.3.

Svenska Synskadade i Östnylands Må Bra-dag för personer med synned-sättning och deras närstående är lördagen den 8.4 kl. 10.30–15 på Söderkulla Gård i Sibbo, Söderkullavägen 701. Vi har en gemensam Må Bra-dag med Svenska Synskadade i Mellersta Nyland. Temat för dagen är Motion och återhämtning. Motionsövningar med fysioterapeut Malin

Grönros från Folkhälsans förbund och på eftermiddagen föreläser Malin om Motion och återhämtning. Vi får också under dagen lyssna till historiken om Söderkulla Gård. Dagen kostar 10€ och i priset ingår lunch, kaffe och dagens program. Bussen startar kl. 10 från Fredsgatans turisthållplats i Borgå. Lovisa bornas skjuts sköter Jonas om. Bindande anmälan till dagen senast 2.4 till Jonas Lindström 040-964 4672.

Svenska Synskadade i Östnylands majmånadsträff är i Mickelspiltom söndagen den 7 maj. Bussen startar kl. 10.30 i Borgå från Fredsgatans turisthållplats. Vi får i Café Liljas kabinett kaffe/te och köttpastej. Lovisa bornas taxi kommer direkt till Café Lilja. Café Liljas personal berättar om de närproducerade produkterna de säljer. Vi startar kl 11.45 till Mickelspiltom till Maj-Britt Grahn's bondgård Kortas. Där vi delas i 3 grupper med gruppbyten kl. 12.30 och 13.00. Grupp 1, Maj-Britt och Arvo förevisar gamla bruksföremål på muséet som de har inrett i bondgårdens ria. Grupp 2, Innojok Oy och Johan "Stenienis" Stenfors från Loviisan Sähköpojat förevisar belysning som inte bländar i Maj-Britts och Arvos hem. Grupp 3, Vägslagets ordförande Carolina Sjögård berättar om pro-

jektet med den nya bron över Forsby å belägen ett stenkast från Kortast. Benita Backas-Andersson berättar om ljudboken "När rädslan vilar - fragment ur en barndom" som hon skrivit. Kl. 13.55 start till Centrum, Grevnäs-Mickelspiltom byalag där vi får lunch och Carolina Sjögård berättar om byalagets verksamhet. Lunchen består av: Kalops med potatismos, rödbetor och grönsallad. Mangokräm med vaniljskum. Kaffe/te, tigerkaka och ostkaka. Kl. 14.40 Solveig Lindfors underhåller med sång och musik. Och avfärd kl. 15.10 till Grevnäs gård där berättar Jesse Mårtensson om hur det är att vara jordbrukare idag. Kl. 16.00 start till Café Lilja och start kl. 16.45 från Café Lilja mot Borgå och Helsingfors. Lovisaborna åker hem från Café Lilja med färdtjänst taxi. Priset och mer info ger Jonas. Bindande anmälan senast den 27.4 till Jonas tfn 040 964 4672

Svenska Synskadade i Östnyland far på läger till Lomakeskus Koivukankare i St Karins den 31.8-2.9. Vi startar kl. 9.00 i Borgå från Fredsgatans turisthållplats. Under lägret får vi delta i en utfärd med svensk guide, bada strandbastu och delta i olika sporter. Bl.a. roddbåt, kanot, tandemcykling och kajak. Vi är tillbaka i Borgå den 2.9 ca kl. 19. Mera info och pris ger Jonas. Bin-

dande anmälan senast kl. 16 den 10 maj till Jonas.

Vasa Svenska Synskadade

Föreningen kommer att ordna en datorkurs under 2017 till 2018. Denna datorkurs är till för de som nyss har börjat använda dator och är nybörjare eller om du kommit lite längre. Vi kommer att lära ut allt från det mest grundläggande till vad varje deltagare har för specifikt intresse att lära sig. Vi vill försöka möta alla behov. Datorkursen kommer att bestå av olika delar och man kommer att kunna anmäla sig enbart till en enskild del i kursen eller till alla delar. De olika delarna kan innehålla till exempel:

Lär dig grunden i att hantera en dator

- Tiofingerssystemet, ordbehandling och att lära sig skriva utan att se

- Filhantering, lär dig att koppla t.ex. en kamera eller telefon till dator och överföra bilder

- E-posthantering, lär dig att hålla kontakt med andra via elektroniskt brev. Man kan även få hjälp med att skaffa en egen epostadress.

- Internet, lär dig hur du skall surfa på internet och hur

du söker efter information. Under kursens gång besöker vi olika typer av hemsidor.

- En del av kursen finns till för att deltagare skall få bestämma innehållet, vill man lära sig Celias tjänster med hur du lyssnar på talböcker via dator eller vill du lära dig sociala medier som t.ex. Facebook eller vill du lära dig hantera Skype för att kunna ringa till dina nära och kära via dator eller är intresset något helt annat? I så fall vad?

Slutligen, efter varje avslutad del i kursen kan man få genomgå ett test om man vill. Testet kommer att innehålla frågor på det mest grundläggande och nödvändiga man behöver kunna. Klarar man alla test får man, när hela kursen är avslutad, ett diplom.

I början av april, på Medlemsbandet nr 7 får du veta när kursen börjar. Om du är intresserad, tveka inte utan kontakta Andreas Kanto på 050 53 76 110. Planerad start för kursen är onsdag 12.4 på Lyktan.

Punktskriftsundervisningen fortsätter på tisdagar jämna veckor, med Ritva Hagelberg och Margareta Öster som lärare. Pågår varannan vecka fram till och med 16.5. Önskar du lära dig, kontakta kansliet med det snaraste, så ordnas det säkert. Välkommen med hälsar lärarna

I samarbete med Folkhälsan hålls vattenjumpa på söndagar i Folkhälsans hus i Smedsby. Fortsätter till och med söndag 7.5 (undantag är söndag 16.4 och 30.4) enligt samma tid som förr. Grupp 1: kl. 12.45-13.30 och grupp 2: 13.30-14.15. Lediga platser finns i grupp 2. Ledare Antonia Prinsén, tfn 044-788 5961.

Trivselcaféet fortsätter på Lyktan varannan måndag (ojämna veckor) kl. 13 - 15.15. Datum att minnas är 27.3, 10.4, 24.4, 8.5, 22.5 och 12.6. Ledare är Carina Blom tfn 044-788 1026 och Maj-Britt Aspö som hälsar alla välkomna med!

Vi fortsätter spela Boccia varannan onsdag, ojämna veckor, kl. 11-12, enligt följande datum: 5.4, 19.4, 3.5, 17.5 och 31.5. Kontaktperson är Peter Sahlsten, tfn 050 588 5103.

Torsdag 27.4 kl. 13 ordnas en medlemsträff i musikens tecken på Lyktan! Vi får besök av en grupp ur Bålgagillet med Rafael Palm som ledare. De sjunger och spelar både för och med oss. Allsång och gemenskap runt kaffeborden! LOTTERI! Anmälan senast 24.4 före kl. 14.

Distriktsföreningen Vasa Svenska Synskadade r.f. håller stadgeenligt årsmöte lördagen den 25 mars kl. 13 på verksamhetscentret Lyktan, Skolhusgatan 40 C, 1-2 i

Vasa. Vid årsmötet behandlas i föreningens stadgar § 10 nämnda ärenden. Diskussion gällandekara-ochkvinnoverksamheten i föreningen. Anmälan senast 20.3.

Distriktssekreterare Febe Mörk är anträffbar på verksamhetscentret Lyktan, måndag-torsdag kl. 9-14 på telefon 045-321 3320 och på vasasynskadade@gmail.com.

Febe Mörk är med på resan till Estland, 5-10.4 och har vintersemester 11-17.4. Under den tiden är kansliet stängt. Inplanerade kurser hålls som vanligt. Ring ordförande vid brådskande ärenden. Du hittar även info om oss på <http://www.fss.fi/sv/distriktsforeningar/vasa> samt på vår facebookside: <https://www.facebook.com/vasasynskadade>.

Har du ärende till föreningen utöver kanslitiden, kan du kontakta ordförande eller någon annan i styrelsen ifall du funderar över någonting. Ordförande är Leif Karp. Du når honom på telefon 050-542 0286 eller per e-post: leif.karp@netikka.fi

Åbolands Synskadade

Kommande händelser och medlemsaktiviteter.

Gällande kommande fågelvandring:

Tisdag 18.4. Två kvällslektioner med "fågelsång" på Centret kl. 17.30–20.00. Kafepaus mellan lektionerna. Observera att den sker på Centret.

Tisdag 25.4 Första fågelvandringen kl. 17.30–20.00 inklusive 15 minuters paus. Plats samma som i fjol. Samling en bit nedanför Ispois herrgård, alltså en bit nedan om Sigridsstigen 5.

Tisdag 9.5 Andra fågelvandringen kl. 17.30–20.00 inklusive 15 min. paus. Denna andra gång är två veckor senare än den första för att fågelbeståndet hinner ändra något mellan gångerna. Samling vid Runsala botaniska trädgård.

Hela kursen är datummässigt något tidigare än i fjol. Detta eftersom kursen riktar sig till synsvaga och bygger mycket på det man hör. Tidigare under våren är det nämligen lättare att urskilja olika fågelläten. Senare under våren blir det mer kakofoni.

Andrea Bocelli konsert på Hartwall Arena 28 april.

Läger på Lomakeskus Koivukankare St. Karins 31 augusti – 2 september. Samarbete mellan distrikten. OBS! Sista anmälningdagen till lägret är onsdagen den 10 maj!

Kontaktuppgifter till föreningen är: Ordförande Birgitta Storbacka telefon 040-5867 179. Vice ordförande Rolf Rönqvist telefon 0400 736 567. Gun Fröberg telefon 0408 336 630. Distriktskoordinator Håkan Ström telefon 0400 151 322 tisdag till torsdag klockan 10.00 till 16.00. Kontakter och anmälningar till dessa personer.

Ålands Synskadade

Simningen på Folkhälsans Allaktivitetshus fredagar kl. 12–13. Nya deltagare är välkomna med.

Punktskriftskurs på Ankaret, onsdagar kl. 12–14.30. Kontaktperson Bern Löfman 0457-343 1202.

Borstbindningstillfällena på Ankaret, måndagar kl. 11.30–14.30. Kontaktperson Dorrit Mattsson tfn 0457-342 0653.

Månadsträffen på Ankaret brukar vanligtvis vara den andra måndagen i månaden. Närmare information i lokal-tidningarnas kalendrar.

Boccia udda veckor kl. 12–15. Kontaktperson Fjalar Nylund 0407-051638.

Syntolkningen fortsätter som vanligt med teaterbesök och biobesök. Info om dessa finns i lokaltidningarnas kalender samt i taltidningen.

Ankarets kontaktuppgifter: Johannebovägen 7, mån–tis, tors–fre klockan 9.00–13.00. Ankaret, tfn 018–19670. E-post: aland.syn@aland.net.

För mera information, kontakta Fredrik Lindeman, tfn 040-8317130

Skriv till FS

Insändare, kommentarer, tips eller frågor? Skriv till Finlands Synskadade på adressen Förbundet Finlands Svenska Synskadade, Parisgränden 2 A 1, 00560 Helsingfors, eller e-post soren.jonsson@fss.fi.

Maltaresa med NÖSS

Resa till den vackra Medelhavsön Malta 25.9-8.10.2017 med Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f.

NÖSS ordnar i samarbete med Ingves & Svanbäcks resebyrå en studie- och rekreationsresa till den lugna och trivsamma Medelhavsön Malta, som är belägen söder om Italien. Malta är en ö med 6 000-årig historia och minnesmärken från förhistorisk tid. Ön har bebotts av fenicier och kartager, och tillhört både det romerska och det grek-turkiska riket. Även araberna har besatt ön, men sedan början av 1100-talet har olika europeiska stater behärskat Malta. Under tiden 1530-1798 tillhörde ön korsriddarorden Johanniterriddarna som lät bygga huvudstaden Valletta och försåg ön med ett antal ståtliga palats.

Dag 1) Måndag 25/9: Hemorten-Helsingfors

Finnairs flyg avgår från Kronoby 19:50 till Helsingfors där vi landar 21:00. Övernattning på hotell Bonus Inn i 2-pers. rum nära flygplatsen.

Dag 2) Tisdag 26/9: Helsingfors-Malta:

Finnairs flyg från Helsingfors kl. 06:05 till Malta där vi landar 09:05. Transfer till vårt hotell där vi inkvarterar oss för 12 nätter på hotell. Ev. middag på hotellet.

Dag 3-13) Onsdag 27/9-lördag 7/10: Malta

Under vår vistelse på Malta har vi ett par dagar till egen disposition för bad, avkoppling och andra intressen. Vi kommer att besöka den lokala synskadeorganisationen och ledarhundsskolan samt en del andra utflykter. Shoppa gör vi bäst i Sliema eller längs Republic Street i Valletta. Spetsar, silverarbeten och handblåst glas är prisvärt. Utflykter finns för den som är intresserad. Mer information ger distriktssekreterare Ann-Sofie Grankulla.

Pris: 1.655 € / pers. Dolmen Resort Hotel, (enkelrumstillägg: 295 € /pers.) Vi har ansökt om bidrag för resan, både för synskadade och ledsagare. Ifall ansökan beviljas justeras priset neråt. I priset ingår: Flygresor Kronoby - H:fors - Valletta t/r i turistklass inkl. flygskatt, 13 nätter på hotell i 2-pers. rum, inkl. frukost, Lokala skatter Giltigt pass eller EU-identitetsbevis behövs! Rätt till ändringar i resans program eller pris förbehålls. Specialvillkor tillämpas på denna resa. Se närmare på www.ingsva.fi. Vaccinationer: www.rokote.fi.

För mera information och anmälan kan man ringa Ann-Sofie Grankulla, tel 050-3795 658. Sista anmälningsdag är 20.4.2017. NÖSS hälsar alla FSS medlemmar välkomna med på resan!

Kallelse till vårmöte

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. kallar medlemmarna till stadgeenligt vårmöte den 6 maj 2017 på Hotell Scandic City i Tammerfors. Mötesförhandlingarna inleds kl. 10.30 och avslutas kl. 17.30.

Vid mötet behandlas de i paragraf 6 av förbundets stadgar nämnda ärendena: verksamhetsberättelse och bokslut för år 2016, revisorernas berättelse och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen, organisationsledaren, ekonomen och övriga redovisningsskyldiga, tillsättande av valberedningsutskott om vårmötet så besluter, diskutera förbundets verksamhet på längre sikt utgående från styrelsens förslag till strategiska riktlinjer, övriga frågor vilka styrelsen förelagt vårmötet, skriftliga motioner som inom februari inlämnats till styrelsen av personmedlemmar eller medlemsföreningar.

Deltagaravgiften är 30 euro/person vilket inkluderar ordnade tågresor samt lunch och kaffe på hotellet. Anmälningen är bindande. Medlemmarna ombeds anmäla sig till sina respektive föreningar senast onsdagen den 5 april 2017, enligt följande:

Norra Österbottens svenska synskadade rf: Ann-Sofie Grankulla, må-fr kl 9-13.30, tfn 06-723 4880, 050-379 5658

Vasa svenska synskadade rf: Febe Mörk, må-to kl 9-14, tfn 045-321 3320

Svenska synskadade i Östnyland rf: Jonas Lindström, tfn 040-964 4672

Åbolands synskadade rf: Håkan Ström, ti-to kl 10-16, tfn 0400-151 322

Svenska synskadade i mellersta Nyland rf: Ulla Jensen, må-ons kl 10.00-13.00, tfn 0400-269 553

Svenska synskadade i Västnyland rf: Börje Broberg, tfn 044-541 0679

Ålands synskadade rf: Fredrik Lindeman, tfn 040-8317130

Möteshandlingar och program på önskat medium sänds till alla anmälda. Vi ber alla mötesdeltagare bekanta sig grundligt med mötesmaterialet på förhand! Välkommen! – Styrelsen